PLAMÉNEK PLOTNÍ

Clematis vitalba

třída: vyšší dvouděložné; **řád:** pryskyřníkotvaré; **čeleď:** pryskyřníkovité; **rod:** plamének; **druh:** plamének plotní; **lidové názvy:** argolok, barvínek oplétavý, bílá lesní réva, čarodějčin prst, hostec, hrabina, lesní labuť, ovčí tabák, plamínek, plamínek plotní, rabuď, rabudí, rabuť, rabutí, starcovy vousy, šedivec

POPIS:

Plamének plotní je opadavá liána dorůstající výšky 6–12 m. Má kmínky i přes 5 cm silné, se šedou, vláknitou borkou. Opory se přidržuje spirálovitě se zkrucujícími, vytrvalými řapíky listů.

Listy má vstřícné, lichozpeřené, zpravidla dvoujařmé, s lístky úzce vejčitými, na bázi až srdčitými, celokrajnými až oddáleně hrubě zubatými. Letorosty jsou hranaté až rýhované.

Kvete od června do září. Květy v úžlabních nebo koncových vidlanech jsou bezkorunné, se smetanově bíle vybarvenými plstnatými kališními lístky.

Plody jsou nažky s pérovitým výrůstkem, které tvoří načechrané kulovité útvary vytrvávající dlouho do zimy na větvích. Vypadají jako malé chomáčky kouře nad plamínky.

Stonky se mohou pnout nejen po plotě, ale obtáčejí keře i mladé stromky tak, že je mnohdy dokáží úplně zničit.

ROZŠÍŘENÍ:

Plamének plotní roste ve Středomoří od Pyrenejského poloostrova až po Malou Asii, odtud zasahuje do střední a západní Evropy a na jih Anglie.

U nás roste na jižní Moravě, v Čechách jen zplaněle. Je poměrně hojný.

Vyhledává okraje listnatých lesů, šíří se i na stráních, v křovinách, ve vinicích, najdeme jej ale i ve městech, kde typicky porůstá drátěné ploty. Zástin snáší jenom v mládí, později potřebuje plné světlo, jinak živoří a nekvete.

Má střední nároky na vláhu, ale roste i v suchých oblastech. Vyžaduje hlubší, humózní, obyčejně živnější půdy. Je mrazuvzdorný.

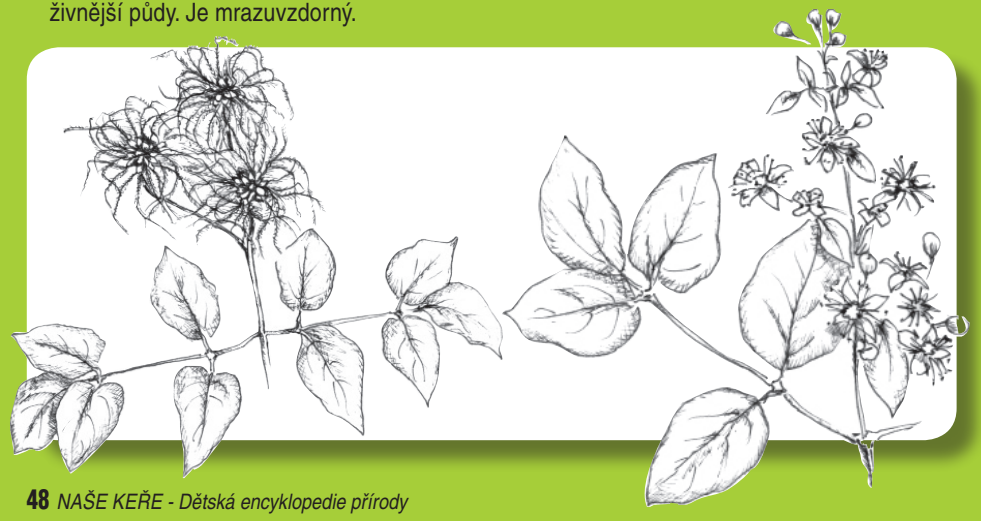

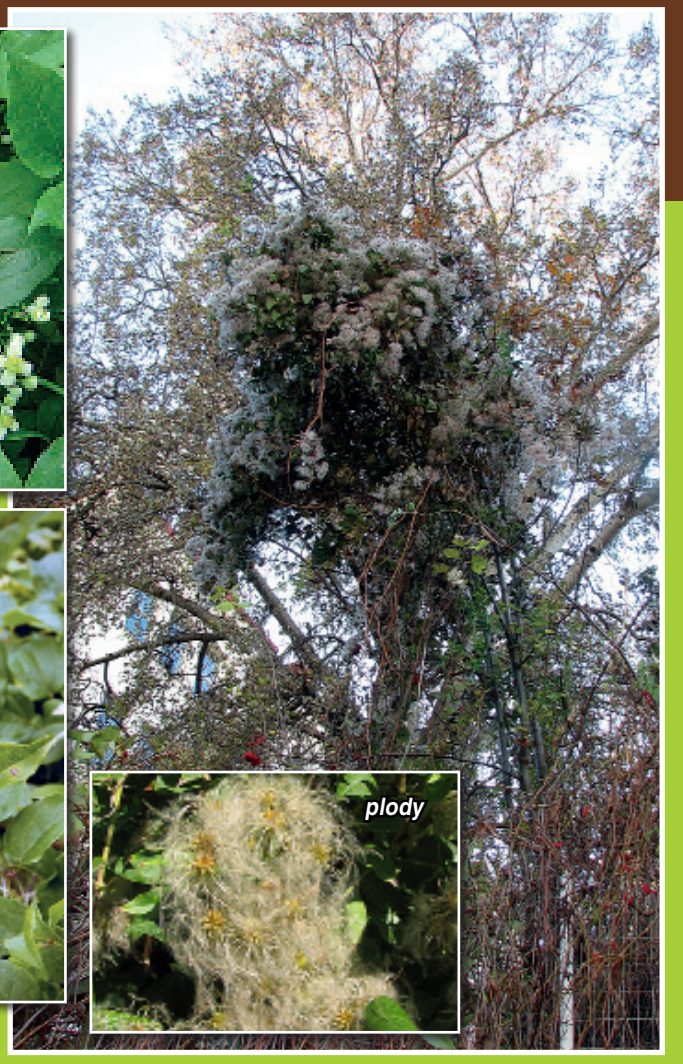

VÝZNAM:

Občas je pěstován na plotech, ke krytí loubí a besídek, snadno zplaňuje a šíří se do okolí.

Zvířata plamének nežerou, protože chutná pálivě. Květy se prý dříve používaly jako náhražka čaje. Kůrou plaménku se ve Švýcarsku svazují otýpky trávy, přes kterou se po dojení cedí mléko pro výrobu tradičních sýrů.

Všechny části rostliny obsahují dráždivě působící látky, na kůži a sliznicích způsobuje puchýře. Ve Francii si údajně žebráci plaménkem potírali kůži a způsobovali si tak puchýře a záněty, aby vzbuzovali větší soucit.

Mnohem známější než domácí divoce rostoucí plamének plotní jsou v zahradách pěstované velkokvěté plaménky s obrovskými květy nejrůznějších barev od bílé přes žlutou, růžovou, červenou, až po tmavě fialovou. Jsou to uměle vyšlechtěné hybridy, ale přestože jsou také popínavé, málokdy vyrostou přes 3 m vysoko.